

LEADER 2014 - 2020

Paikalliset kehittämissstrategiat

Hämeenlinna 5.11.2013

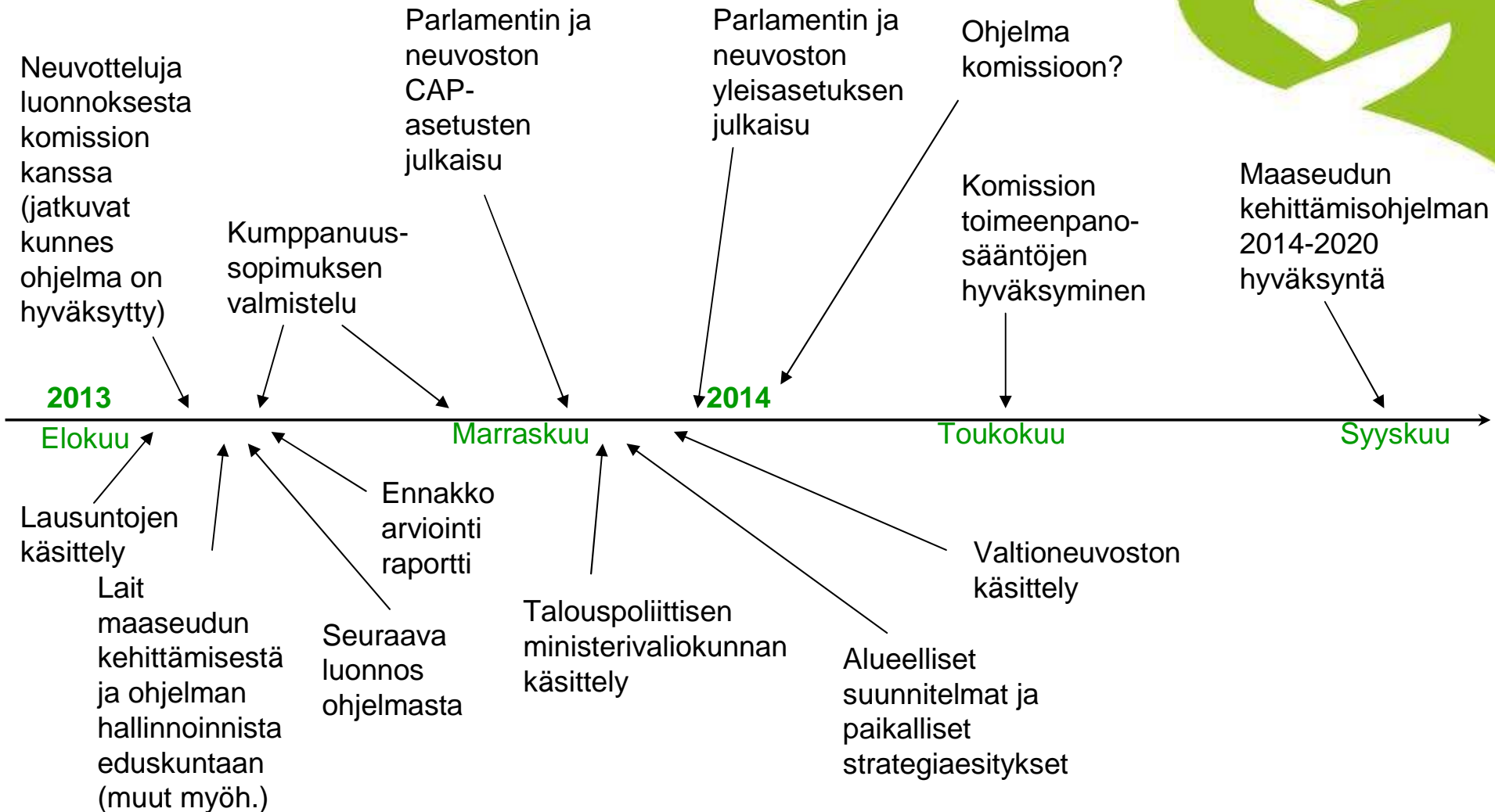
*Ylitarkastajat Sanna Sihvola ja
Leena Anttila*

Esityksen sisältö

1. Tulevan ohjelmakauden suunnittelun tilannekatsaus
2. Muutama asia siirtymisestä nykyiseltä kaudelta tulevalle ohjelmakaudelle
3. Valintakomitean palaute

Maaseudun kehittämisohjelman valmistelun aikataulu

Siirtymisestä nykyiseltä ohjelmakaudelta tulevalle

- Nykyisen ohjelmakauden päätöksentekoaikaa pidennetään 30.6.2014 asti
- Jatkoaika koskee erityisesti yritystukia ja laajakaistoja. Uusia haasteita priorisoitava. Kehittämishankkeille mahdollisuus toteuttamisajan pidentämiseen
- Tarmoa ja hyvää LEADER-ryhmän ja ELY-keskuksen yhteistyötä siihen, että sidonta- ja maksamisprosentit saadaan 100:ksi
- Mavi päivittää sulkemisohjeistuksen
- Milloin uuden ohjelmakauden toimintaraha käytettävissä?
 - Ohjelmarahoitus tässä: nykyisen kauden toimintarahaa pitäisi olla vielä jäljellä
 - Kansallisella riskillä tekninen apu ja toimintaraha ennakolta käyttöön? Onnistuuko?

LEADER 2014-2020 tavoitteet

Vahvistaa ja kehittää alhaalta ylös –periaatteen mukaisesti paikallisia yhteisöjä ja yrityksiä, jotta elämänlaatu ja hyvinvointi lisääntyisivät ja elinkeinot monipuolistuisivat

Palautteiden lähtökohdat 1/3

- MMM on perustanut Paikallisten strategioiden valintakomitean (perustuu yleisasetukseen)
 - MMM:n puheenjohtajuus, jäsenet: MMM, Mavi, ELY-keskukset, eri ministeriöt, sidosryhmät, tutkimus
 - Maaseuturahasto, meri- ja kalatalousrahasto
 - Tiedonvälitys ja toiminta rakennerahastojen ”kansalaistoimijalähtöiseen paikalliskehittämiseen”
- 31.10.2013 maaseuturahastosta:
 - Valintakomitean yhteinen palaute kaikille hakijoille
 - Valintakomitean palaute jokaiselle hakijalle erikseen
 - Ulkopuolisen arvioitsijan Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin palaute jokaiselle hakijalle

Palautteiden lähtökohdat 2/3

- Virallinen haku käynnistyy v. 2014 puolella. Sen jälkeen, kun Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014-2020 on toimitettu komission käsittelyyn
- Kaksivaiheisen haun tarkoituksena on aidolla hakijoiden ja valintakomitean vuoropuhelulla parantaa entisestään paikallisten strategioiden laatua ja toimien vaikuttavuutta
- Valintakomitean työ ja ulkopuolinen arviointi erillisiä prosesseja - > voi merkitä painotuseroja

Palautteiden lähtökohdat 3/3

- Meri- ja kalatalousrahaston valmistelu viivästynyt: palaute alkuvuodesta 2014
 - Lainsäädäntö, rahoitus?
 - Jatkuuko kalatalousryhmien toiminta?
 - Synergiat maaseuturahaston ja meri- ja kalatalousrahaston välillä, esim. verkostotoiminta?

Huomioidako vai eikö?

- Palaute on mahdollisuus
- Riippumatta virallisen haun käynnistymisestä, palautteen työstäminen kannattaa aloittaa heti
- Pohjautuu kirjalliseen hakemukseen
- Virallisen haun viimeisenä hakupäivänä kaikki valmista

Paikallisen toimintaryhmän kriteerit

- Maaseutu
 - kaikki alle 30 000 asukkaan kunnat ja kaupungit kokonaisuudessaan voidaan katsoa maaseuduksi
 - Yli 30 000 as ja 15 000 asukkaan keskustaajama ulottuu sen alueelle, Leader-toimintaryhmän tulee alueella tehdyn yhteisen suunnitelman mukaisesti rajata kaupunkimaiset keskukset ulkopuolelle
- Oikeustoimikelpoisuus, hallituksen kolmikanta: todennettava hakemuksesta
- Riittävä jäsenmäärä (jäsenmaksu, ajantasainen jäsenrekisteri)
- Taloudellinen osaaminen ja kyky hoitaa hallinnollisia tehtäviä: miten tehtävät on organisoitu

Paikalliset kehittämisstrategiat

- Strategioiden valmistelussa tehty jo paljon työtä
- Kaikki toimintaryhmät aloittaneet valmistelun viimeistään vuonna 2012
- Kehittämisstrategiat ovat keskenään hyvin erilaisia
- Paikalliset erityispiirteet tulevat yleensä hyvin esiin
- Erilaisuutta tuo myös se, että osa ryhmistä on käyttänyt valmistelussa apuna ulkopuolista tahoa, osa tehnyt itse
- Useimmiten osa valmistelusta on tehty alueen muiden toimintaryhmien kanssa yhteistyössä

Paikallislähtöisyyden toteutuminen

- Paikallislähtöisyys ja avoimuus: Alueen asukkaiden riittävän osallistumisen varmistaminen
 - tärkein osa LEADER-toimintaa
 - yhteiset, avoimet strategian valmistelutilaisuudet
 - Internet, sosiaalinen media, tapahtumat ym.
 - kuvaus strategiaan mitä tehty, ketkä osallistuivat
- Yhteistyö: kuvaus ryhmän yhteistyötahoista ja sidosryhmäanalyysi osaksi strategiaa

SWOT-analyysi

- SWOT-analyysi:
 - Miten alueen vahvuuksia hyödynnetään?
 - Miten heikkouksia ratkotaan/ minimoidaan?
 - Mihin mahdollisuuksiin tartutaan?
 - Miten uhkiin varaudutaan?
- Perustana analyysi toiminta-alueesta ja ryhmän nykyisen ohjelmakauden toiminnan ja tulosten analyysi

Strategian sisältö

- Enemmän huomiota strategiaan valintoihin ja toiminnan painopisteisiin, valintojen perustelut
- Ei rahoiteta kaikkea kaikille, vaan valitaan toiminta-alueelle tärkeimmät edistettävät asiat
- Mikä konkreettisesti on ryhmän rooli ja mitä se tekee valittujen painopisteiden edistämiseksi
- Realistiset mutta riittävän kunnianhimoiset määrälliset ja laadulliset tavoitteet
- Miten tavoitteiden toteutumista mitataan ja seurataan

Muuta strategioiden sisällöistä

- Lähes kaikissa strategioissa nuoret huomioitu erityisenä painopisteenä tai muulla tavoin
 - toiminnan tulevaisuus, nuoria kiinnostavin keinoin
- Elinkeinojen kehittämiseen panostettu keskimäärin aikaisempaa enemmän
 - muualta rahat vähenevät, lisää odotuksia LEADER:iin
 - vaatimukset varojen tehokkaasta käytöstä
- Alueiden välisen ja kansainvälisen yhteistyön pitäisi tukea paremmin koko strategian tavoitteita
 - lisäarvo sille mitä alueella muuten tehdään

Hyvän paikallisen kehittämisstrategian kriteereistä

- Hankevalintakriteereiden merkitys korostuu entistä enemmän
- Oppimissuunnitelma: oppimisen, osaamisen kehittämisen ja sen siirtämisen suunnitelmallisuus ja systemaattisuus. Käytännönläheisesti.
- Viestintäsuunnitelma: sisäinen ja ulkoinen
 - Kohderyhmät, mitä tehdään, miten, milloin ja kenen toimesta?
- Yksityisen rahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta 35 %

Hyvän paikallisen kehittämisstrategian kriteereistä

- Paljonko haetaan maaseuturahastosta?
 - EU:n rahoitusosuus 42 %, ?
 - Kuntien rahoitus 20 % julkisesta rahoituksesta.
"Könttäsommaperiaatteella"

Muita huomioita

- Noin 20 sivun hakemus, kaikki ratkaisemiseen liittyvät asiat varsinaisessa hakemuksessa
- Toivottavasti paikalliset strategiat ovat monissa paikallisissa käsissä käytössä. Visualisointi!
- Toimintarahan maksimi 25 %
 - Tarvitaan riittävä kapasiteetti toimia
 - Paikka suurten kaupunkien imussa?
- Aktiivinen työskentely monirahastoisuuden ja ”kaupunkiLeaderin” eteen
- Kiitos tähänastisesta työstä!

Indikaattorit 2014-2020 (luonnos)

Toimintaraha:

- toimintarahalla työllistyvien määrä, htv (miehet, naiset, yhteensä. Näistä alle 35-vuotiaiden määrä)
- järjestetyt tiedotus- ja aktivointitilaisuudet, yhteensä kpl, osallistujat henkilöä (miehet, naiset, yhteensä) näistä:
 - ryhmän itse järjestämät, kpl. Osallistujat (miehet, naiset, yhteensä)
 - osallistuminen muiden järjestämiin tilaisuuksiin, kpl. Osallistujat (miehet, naiset, yhteensä)
- LEADER-työstä tehdyt arvioinnit ja selvitykset, kpl
- [sähköisen viestinnän ja sosiaalisen median käyttö, kuvaus]
- uudet hakijat, kpl, %-osuus kaikista hakijoista
- muille rahoittajille siirretyt hankkeet, kpl
- [neuvontaa saaneiden määrä, kpl]
- toimintaryhmän uudet yhteistyökumppanit, joiden kanssa ei aiemmin ole tehty yhteistyötä, kpl
- LEADER-ryhmän jäsenmäärä: miehet, naiset, organisaatiot,

EU:n yhteiset tuotosindikaattorit (pakollisia)

- Valittujen paikallisten toimintaryhmien lukumäärä (kpl)
- Paikallisten toimintaryhmien alueiden väestön määrä
- Monirahastoisuutta toteuttavien paikallisten toimintaryhmien lukumäärä (kpl)
- Hankkeiden lukumäärä (kpl)
- Hankehakijoiden organisaatio (kpl))
- Kansalaisjärjestöt
- Paikalliset toimintaryhmät
- Julkiset organisaatiot
- PK-yritykset
- Muut
- Yhteistyöhankkeiden lukumäärä (kpl)
 - Alueiden väliset yhteishankkeet
 - Kansainväliset yhteishankkeet
- Paikallisten toimintaryhmät, jotka ovat osallistuneet yhteistyöhankkeisiin (kpl)
 - Alueiden väliset yhteishankkeet
 - Kansainväliset yhteishankkeet
- Julkisen rahoituksen määrä (€)
 - LEADER-aloituspaketti
 - Taitojen hankkiminen, koulutus ja verkostoituminen paikallisen strategian valmistelussa
 - Paikallisten kehittämisstrategioiden toimeenpano
 - Yhteistyöhanketta valmisteleva tekninen apu
 - Alueiden välinen yhteistyö
 - Kansainvälinen yhteistyö

EU:n yhteiset tulosindikaattorit (pakollisia)

- Paikallisten kehittämissstrategioiden kattavuus, % maaseudun väestöstä
- Uusista tai parannetuista palveluista/ infrastruktuurista hyötyvien maaseudun asukkaiden määrä
- LEADER-hankkeiden ja yritystukien tuloksena syntyneiden työpaikkojen lukumäärä – naiset
- - joista alle 35-vuotiaita
- LEADER-hankkeiden ja yritystukien tuloksena syntyneiden työpaikkojen lukumäärä – miehet
- - joista alle 35-vuotiaita
-

Kansalliset indikaattorit 1/2

- Uusien yritysten lukumäärä (miehet ja naiset yhteensä. Näistä alle 35-vuotiaat). Muut kerättävät tiedot: yrityksen nimi, toimiala ja liikevaihto
- Uusien palvelujen lukumäärä (kpl). Palvelun kuvaus
- Hankkeen aikana työllistyneet (miehet, naiset yhteensä. Näistä alle 35-vuotiaat)
- Koulutettujen määrä (miehet ja naiset yhteensä. Näistä alle 35-vuotiaat)
- Aktivointitilaisuuksiin osallistuneiden määrä (miehet ja naiset yhteensä. Näistä alle 35-vuotiaat)
- Teemahankkeiden määrä (kpl) ja teemat
- Hankkeessa tehty talkootyö (tuntia)
- Edellisen lisäksi talkootyö (tuntia), joka ylittää hankkeen kustannukset.

Kansalliset indikaattorit 2/2

- järjestetyt tilaisuudet ja tapahtumat, kpl
- järjestettyihin tilaisuuksiin ja tapahtumiin osallistuneiden määrä, kpl
- ympäristöä parantavat toimenpiteet, kpl
- uudet harrastusmahdollisuudet, kpl
- rakennetut/kunnostetut/varustetut rakennukset ja rakennelmat, kpl
- laaditut suunnitelmat (kylä-, maisemanhoito-, hyvinvointi-, kyläkaava jne), kpl
- hankkeeseen osallistuvat organisaatiot, kpl
- [säilytetyt työpaikat/hankkeen vaikutuspiirissä olevat työpaikat]

KIITOS!